

vi taler og skriver om dem, men at vi ogsaa gør alt, hvad der staar i vor Magt for at fremme Boligbyggeriet. Det er jo saaledes, som den højtærede Minister selv sagde, at det forslaar egentlig ikke, uden at de private bygger. Det har vist sig baade med Selskaberne og med de kommunale Byggerier, at de ikke nær har kunnet holde Trit med den Udvikling, vi har haft; saa selv om vi her maa komme til Erkendelse af, at en Del af den Støtte, man giver udover det, man ved de tidligere Love har bestemt, kan gaa i private Folks Lommer, saa man maa erindre, at det drejer sig under de nuværende Forhold om at skaffe Boliger; og saa mener jeg, at Idealerne maa komme i anden Række. Det, det drejer sig om for os her som Medlemmer af den danske Rigsdag, er, at der gøres alt, hvad der paa nogen Maade kan gøres, for at der bliver bygget, til at afhjælpe den Bolignød, der er.

Med disse Bemærkninger skal jeg paa mine egne og paa mit Partis Vegne anbefale Lovforslaget til hurtig Fremme og til hurtig Udvalgsbehandling.

J. Chr. Møller: Efter den udførlige Omtale, som det ærede 10de landstingsvalgte Medlem (Jørgen Berthelsen) har givet det foreliggende Lovforslag, kan jeg fatte mig kort, thi det foreliggende Forslag om Statstilskud til kommunale Arbejder m. m. bygger jo i Virkeligheden videre paa den tidligere Lovgivning. Man kan sige, at paa et enkelt Punkt optager det noget nyt, nemlig Tilskud til privat Byggeri, eller man kan maaske med andre Ord sige, at det er en Udvidelse af den bestaaende Lovgivning. Forslaget er nærmest tænkt, hvad ogsaa den højtærede Minister udtalte, at skulle virke animerende paa Byggeriet og derved afhjælpe en Del af Bolignøden og navnlig ogsaa hjælpe paa Arbejdsløsheden. Bolignøden er og har været meget generende, specielt i Købstæderne og ikke mindst i de større Byer. Det kommer naturligvis af, det tror jeg i hvert Fald, at en hel Del Familier af forskellige Grunde er flyttet bort fra Landet for at drage ind til Byerne. Det har gjort, at Bolignøden efterhaanden er blevet meget stor. Der er et gammelt Ord, som siger, at den, der har Skoen paa,

føler bedst Trykket af den, og i den By, jeg er fra, har vi haft en ualmindelig stor Bolignød, maaske er det den By her i Landet, som har haft den største Bolignød; jeg ved ikke, om København er undtaget. Det har været nødvendigt for vor Kommune at skride til ekstraordinære Foranstaltninger, saaledes opføre en hel Masse Barakker til 200—300 Familier og bygge en hel Række kommunale Bygninger og ogsaa give Tilskud til private. De Bestræbelser, der saaledes er gjorte, har alligevel ikke kunnet slaa til, Bolignød har der været alligevel, vi har til Dels maattet benytte Skolerne, hvad vi ikke har været saa overordentlig glade for. Man kan altsaa sige, at der er god Brug for det foreliggende Lovforslag, og jeg er derfor meget glad over, at det er fremkommet, endskønt der kan blive Tale om en betydelig Udgift for Kommunerne i al Almindelighed. Det er en ikke ringe Udgift, der her ikke just paalægges Kommunerne, men som det vil være nødvendigt for Kommunerne at udrede, naar de vil opnaa Statstilskud. Jeg kunde have ønsket, at Staten var gaaet med til noget større Udgifter for derved at aflaste Kommunerne noget, eller at man i alt Fald havde gjort Tilskudene fra Statens Side noget større. Jeg tror, at det vil blive nødvendigt, saafremt man vil naa det forønskede Resultat. Jeg er naturligvis glad over det Tilskud, der ydes private, men som jeg sagde før, er jeg bange for, at Tilskudet er for lille, og at det ikke vil faa saa stor Betydning, som man i Virkeligheden har tænkt sig. Man maa huske paa, at de private, der skal bygge, løber en forholdsvis stor Risiko ved at bygge nu, mens alting er saa dyrt, som det er. Det er vanskeligt for de nye Bygninger, som nu opføres med Stats- eller Kommune-tilskud, at konkurrere med de ældre Ejendomme, jeg tror for øvrigt, man kan sige, det er ganske umuligt, og derfor tror jeg, at de private vil være noget betænkelige ved at bygge i stor Udstrækning selv med et saadant Statstilskud eller kommunalt Tilskud, særlig naar de som bestemt her skal stilles under en vis Kontrol med Hensyn til Huslejens Størrelse. Nu vil man maaske sige, at naar Tilskuddet kan være tilstrækkeligt til Kommunerne og